

Dames en heren,

Aan mij de eer u het juryrapport te mogen voorlezen. Juryrapport is een dubbelzinnig woord, het verwijst niet alleen naar het oordeel van de jury, maar valt taalkundig ook uit te leggen als een rapport óver de jury: heeft de jury het wel *goed* gedaan. Dat is natuurlijk een vraag die elke jury zich hoort te stellen. Hebben we de juiste boeken uit de stapel gevist? Die stapel was met 99 boeken indrukwekkend, het aantal pagina's eveneens.

Die 99 biografieën zijn de oogst van 2011-2012, voor de statistici onder u: het zijn er 5 minder dan bij de vorige Hazelhoffprijs, in 2010. Met enig natte vingerwerk kom ik dit keer op 99 maal 400 pagina's oftewel een kleine 40.000 bladzijden. Er zaten opmerkelijke boeken tussen - die de longlist niet gehaald hebben, over kleinkunstenaars als Toon Hermans en Herman van Veen, over Nina Brink, en over Bram Peper, ook over Neelie Kroes trouwens, over Floris de V, over Max Tailleur, Anna Bijns of de legendarische Graffiti kunstenaar Dr. Rat.

Dat is misschien wel het aantrekkelijkste van biografieën (en van deze prijs): de boeken bestrijken onze cultuur door alle eeuwen heen, leggen iets vast voor de eeuwigheid, of in ieder geval voor het nageslacht. De biografie houdt de herinnering aan opmerkelijke figuren levend, en doet door haar diepgang en haar brongebruik meer recht aan de geschiedenis dan een standbeeld of straatnaambordje. Daarom is het zonder meer interessant om vast te stellen dat er dit keer meer schrijvers- en kunstenaarsbiografieën in de stapel zaten waar twee jaar geleden vooral de politieke biografie sterk vertegenwoordigd was. De duiding van dit gegeven – zijn er geen interessante politici meer ? – laat ik veiligheidshalve maar even rusten.

De jury van de Hazelhoffbiografie prijs bestond dit keer uit Alexander Rinnooy Kan, Frans Smits, Jo Tollebeek, Sander van Walsum en Lisa Kuitert. Met vereende krachten heeft de jury de groslijst ingekort tot een shortlist van vijf titels. Vanavond zal bekend worden welke van die vijf titels met de eer gaat strijken, en welke biograaf dus een geldprijs van 15.000 mee naar huis kan nemen. Alle vijf genomineerden zijn de prijs waard en alle vijf de biografieën verdienen hun plaats op de shortlist. Gita Deneckeres biografie van de Belgische koning Leopold I is een ambitieus boek, dat niet alleen het bizarre leven van de goedmoedige *glamourboy* Leopold in kaart brengt, maar ook goed laat zien hoe de Europese vorstenhuizen in de negentiende eeuw via bloedbanden aan elkaar gelieerd waren, waarbij Leopold

verassend genoeg een spilfunctie vervulde. Vreemde details over zijn leven – en dood - worden hier afgewisseld met leerzame bespiegelingen over de Europese negentiende-eeuwse geschiedenis. De prijs zou ook naar de biografie van dichteres Vasalis, door Maaïke Meijer, kunnen gaan. Bijzonder aan deze biografie is dat je – hoewel Vasalis' leven niet schokkend of spectaculair was – toch gefascineerd raakt omdat de biografe het aristocratisch-artistieke milieu zo scherp weet uit te tekenen dat de lezer langzaam, al lezende, terugzakt in de tijd. Vasalis zelf wordt er des te sympathieker door.

De biografie van de legendarische Vlaamse schrijver Willem Elsschot zou de prijs verdienen alleen al omdat deze biografie aangenaam beknopt is. Kennelijk is een grote omvang geen voorwaarde voor een goed boek, want Elsschots leven is door Vic van de Reijt uitputtend gedocumenteerd, en doordat er een these aan ten grondslag ligt houdt de schrijver de vaart er in. Voor Elsschotliefhebbers bevat het veel nieuws wat op zich al een hele prestatie is. *De eeuwigheid verzameld*, de biografie van Helene Kröller Muller door Eva Rovers valt op door de stijl waarmee de schrijfster je het boek en daarmee het leven van de hoofdpersoon in lokt. We leren een heel andere kant kennen van de bazige Kröller Muller en krijgen een inkijkje in de wereld van mecenasen, havenbaronnen en verzamelaars en dat in een tijdperk waarin je als particulier nog gewoon een Van Gogh kon kopen.

En waarom zou de prijs niet kunnen gaan naar de biografie van F.B. Hotz? Die is geschreven door Aleid Truijens, en valt op door de omvang, maar vooral doordat er in weerwil van een gebrek aan bronnen zoveel nieuws over de stille schrijver die met zijn zus samenleefde boven tafel is gebracht, tot de betrokkenheid bij een moordzaak aan toe.

Zo zijn er, dames en heren, genoeg redenen voor elke van de vijf genomineerde biografieën om tot de winnaar te kunnen worden uitgeroepen, maar de jury heeft haar taak ernstig genomen en dus een knoop doorgehakt. De jury is unaniem tot haar oordeel gekomen. Wie de prijs krijgt zal straks bekend gemaakt worden door Alexander Rinnooy Kan.